

УДК 373.1

О. О. Кім

АКСІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У СЕРЕДНІЙ ОСВІТІ РЕСПУБЛІКИ КОРЕЯ

© Кім О. О., 2018

<https://orcid.org/0000-0002-9570-5243>

<http://doi.org/10.5281/zenodo.2540206>

Зазначено важливість вивчення досвіду Республіки Корея, як однієї з найбільш розвинутих країн сучасного світу, в освіті загалом і в музично-естетичному вихованні зокрема. Виявлено, що ядром притаманної Кореї традиції конфуціанства є ідеологія естетичного порядку у побудові суспільства, природи і всесвіту, головною складовою якого є музична. Відповідно до цієї традиції музична освіта в Республіці Корея є загально обов'язковою. З'ясовано, що гуманітарні предмети включено до загальної освітньої програми починаючи з дитячого садку і школи, і закінчуючи інститутом, що продиктовано соціальною потребою у поповненні рядів інтелігенції з технічно грамотних і високо освічених фахівців і розглядається як доцільне з точки зору суспільної значущості й затребуваності в умовах технічного і соціального прогресу. Етапи розвитку музично-естетичного виховання від моменту здобуття незалежності визначено відповідно до хронології появи законодавчих актів, які регламентували реформування загальної освіти в республіці: Лютневий Надзвичайний Акт про Освіту, Перша – Шоста Директиви навчального плану, Навчальний план Республіки Корея. Проведено детальний аналіз Навчального плану від 2008 р. Вказано на значний обсяг і зміст аудиторних годин дисциплін естетичного, в тому числі й музично-естетичного спрямування – музики, образотворчого мистецтва, літератури, драматургії, кінематографу у навчальному плані загальноосвітньої школи в Республіці Корея. Зазначено, що метою музично-естетичного виховання в республіці вважається не просто розвиток музичного смаку або професійних навичок у виконанні чи створенні музики, а формування морально досконалої особистості, яка у будь-якій діяльності керується законами музичної гармонії, естетичного порядку.

Ключові слова: ідеологія естетичного порядку, директиви навчального плану, навчальний план Республіки Корея, музична освіта, музично-естетичне виховання

Кім А. А. Аксиологические аспекты музыкально-эстетического воспитания в среднем образовании Республики Корея

Отмечена важность изучения опыта Республики Корея, как одной из наиболее развитых стран современного мира, в образовании в целом и в музыкально-эстетическом воспитании в частности. Выявлено, что ядром присущей Кореи традиции конфуцианства является идеология эстетического

порядка в построении общества, природы и вселенной, главной составляющей которого является музыкальная. Согласно этой традиции музыкальное образование в Республике Корея является всеобщим обязательным. Выяснено, что гуманитарные предметы включены в общую образовательную программу, начиная с детского сада и школы, и заканчивая институтом, что продиктовано социальной необходимостью в пополнении рядов интеллигенции технически грамотными и высокообразованными специалистами и рассматривается как целесообразное с точки зрения общественной значимости и востребованности в условиях технического и социального прогресса. Этапы развития музыкально-эстетического воспитания с момента обретения независимости определены в соответствии с хронологией появления законодательных актов, которые регламентировали реформирования общего образования в республике: Февральский Чрезвычайный Акт об Образовании, Первая – Шестая Директивы учебного плана, Учебный план Республики Корея. Проведен детальный анализ Учебного плана от 2008 г. Указано на значительный объем и содержание аудиторных часов дисциплин эстетического, в том числе и музыкально-эстетического направления - музыки, изобразительного искусства, литературы, драматургии, кинематографа в учебном плане общеобразовательной школы в Республике Корея. Указано, что целью музыкально-эстетического воспитания в республике считается не просто развитие музыкального вкуса или профессиональных навыков в исполнении или создании музыки, а формирование морально совершенной личности, которая в любой деятельности руководствуется законами музыкальной гармонии, эстетического порядка.

Ключевые слова: идеология эстетического порядка, директивы учебного плана, учебный план Республики Корея, музыкальное образование, музыкально-эстетическое воспитание

Kim O. O. Axiological aspects of musical and aesthetic education on the secondary education in republic of Korea

The importance is outlined of research both general and musical and aesthetic education experience in Republic of Korea as one of the most advanced countries of the modern world. The main focus is on axiology – targets and values that must be achieved through musical and aesthetic education. It is shown that the core of Confucianism tradition, inherent for Korea, is the ideology of aesthetic order in structure of society, nature and Universe, main component of which is musical one. According to this tradition education in Republic is general obligatory, and school music education in Korea preserves deep cultural traditions and is formed on the basis of social values, which is determined by the fact that the purpose of musical education as a discipline should ultimately coincide with national ideals. It is found that humanitarian subjects are included in the general secondary education programs since a children’s garden and school, finishing the university, that is dictated by social necessity for updating lines of intelligence by technically competent and highly by educated experts and is considered as expedient from the point of view

of the public importance and demand in conditions of technical and social progress. The stages of development of musical and aesthetic education from the moment of a finding of independence are determined according to chronology of appearance of the acts, which regulated reforming of secondary education in Republic: The Emergency Education Act of February (1951), the First (1955), the Second (1963), the third (1973), the Fourth (1981), the Fifth (1987) and the Sixth (1992) Curriculum Guidelines for the Elementary School, The School Curriculum of the Republic of Korea. The detailed analysis of the School Curriculum from 2008 is carried out. It is demonstrated large volume and content of classroom hours of subjects of aesthetic, including musical and aesthetic direction – music, fine arts, literature, dramatic art, cinema – in the education plan of a comprehensive school in Republic of Korea. It is indicated that the purpose of musical and aesthetic education in the republic is not just the development of musical taste or professional skills in performing or creating music, but the formation of a morally perfect personality, which is guided by the laws of musical harmony and aesthetic order in any activity.

Key words: *ideology of the aesthetic order, Curriculum Guidelines, School Curriculum of the Republic of Korea, musical schooling, musical and aesthetic education*

Постановка проблеми. Євроінтеграційні прагнення в Україні є складовою загальної тенденції інтеграції у світовий інформаційний, культурний та економічний простір. «...У сучасному науковому полі спостерігається посилення інтересу до проблеми впливу етнічного, культурного, цивілізаційного факторів на політичний розвиток сучасних країн світу, а також регіону Східної Азії – Китаю, Японії, Республіки Корея...» [3, с. 1]. При цьому в історичному і ментальному сенсі такі країни як Китай і Корея мали значно більш тривалий період формування головних етичних, естетичних та інших національних традицій і, водночас, значно менш тривалий період індустріального розвитку, який певною мірою характеризується нівелюванням багатьох названих традицій. І хоча Китай і Південна Корея на часі вже посіли місце серед найбільших і найміцніших економік світу, питома вага цих традицій у ментальності названих країн Сходу і їх роль на сучасному рівні розвитку значно вища, ніж у Європі.

Це, між іншим, означає значно відмінне співвідношення між дисциплінами гуманітарно-естетичного напрямку, з одного боку, і природничо-технічного напрямку, з іншого боку.

Аналіз актуальних досліджень. У країнах Європи (включно з Україною) викладання дисциплін гуманітарно-естетичного циклу у середніх школах

розглядається як певною мірою паралельне до природничо-технічних дисциплін. Головною метою при цьому вважається гармонічний розвиток особистості, виховання свідомого громадянина. Можна, однак, стверджувати, що названі цілі у випадку середньої освіти у Південній Кореї є далеко не вичерпними.

Підвищений загальний інтерес до естетичного виховання існував також як у різних просторових вимірах центральної Європи і Східній Азії, так і в різних часових вимірах сучасних мислителів [8, с. 9], які жили на початку минулого століття, вказує мовчазний міжнародний опір проти прагматичної і функціоналістичної освіти, яка є неприйнятною в сьогоднішній тенденції глобального нео-лібералізму.

Досвід естетичного виховання у середній освіті в Республіці Корея потребує вивчення і хоча б часткового запровадження в освітній галузі інших країн, і його вивченню присвячено достатню кількість робіт (Кім Мі Дя, 2001; Ли Син Рок, 2001; Джон Йонг Су, 2006; Hui Kean Kyong, 2006; Джон Содам, 2014), у тому числі й у порівнянні з освітніми системами інших країн, як наприклад у роботі Чж. Че і Т. Соєра (Choi and Sojer, 2016). Але рівень його дослідження не є достатнім в Україні, хоча серед розвинутих країн Далекого Сходу єдине Корея вже півстоліття представлена в Україні чисельною діаспорою.

Мета статті. Виходячи з цього, метою даної роботи є вивчення досвіду естетичного виховання у середній освіті в Республіці Корея задля подальшого пошуку шляхів впровадження його в умовах вітчизняної освіти. Особливий інтерес при цьому має аксіологічний аспект – цільові установки, цінності які мають бути досягнуті через естетичне виховання.

Виклад основного матеріалу. Ядром корейської, як і загалом східної, естетики є конфуціанство, включно із ідеологією естетичного порядку, провідну роль у якій відведено музиці (Кім О.О., 2018). Естетичне виховання в Кореї пропонується як відповідь на питання, «Як можемо ми стати етичними і тактовними людьми?» [8, с. 2].

Шкільна музична освіта в Кореї береже у собі глибокі культурні традиції і формується на основі суспільних цінностей. Це зумовлено тим, що мета музичного виховання як дисципліни у кінцевому підсумку повинна співпадати з національними ідеалами... Метою музично-естетичного виховання названо

«не саму сутність основних предметів у системі шкільної освіти Кореї і не матеріальні її сторони, але... ідею створення ідеальної суспільно-особистої виховної системи, орієнтованої на загальноприйнятні цінності» [7, с. 48].

Музична освіта в Республіці Корея є обов'язковою. Її зазвичай підрозділяють на загальну і професійну. Першу орієнтовано «на формування музичного сприйняття і естетичного смаку» [1, с. 9]. Володіння музикою сприяє вихованню цінностей, «які асоціюються у суспільстві із щастям, що у свою чергу сприяє розширенню суспільних цінностей» [7, с. 50]. Естетично вихована особистість «завжди має добру загальну освіту, що досягається тільки у тісному взаємозв'язку цих двох напрямків» [5, с. 3].

У Південній Кореї уряд «є вищою інстанцією, коли йдеться про прийняття рішення щодо всіх аспектів освіти» [9, с. 20]. Державну програму з музики для всіх класів, яку встановлює Корейський національний комітет з освіти, що складається з урядовців, педагогів і вчителів музики, є складовою урядових актів і директив з питань освіти.

Після деокупації Кореї у 1945 р. і проголошення Республіки у 1948 р. освітня система Південної Кореї була спрямована на модернізацію через пристосування демократичних методів навчання і освітнього плану у систему школи [9, с. 9]. У 1951 було прийнято Лютневий Надзвичайний Акт про Освіту. Впродовж цього часу акцент було зроблено на відновленні нації. Освітня політика спробувала «відновити споконвічно корейське мистецтво» [9, с. 11].

У 1955 Міністерство освіти видало свою першу Директиву навчального плану для початкових шкіл, щоб культивувати стосунки необхідні для країни, що розвивається, подібно до Південної Кореї, яка індустріалізована і користуються мистецтвом в щоденному житті [9, с. 14]. Було сформульовано такі цілі музично-естетичного виховання:

- учні повинні розвивати свої музичні здібності, в тому числі і творчі, і свою сприйнятливість до музики шляхом вивчення різних музичних стилів і займаючись різної музичної діяльністю; володіти основними музично-теоретичними поняттями і уявленнями; розвивати свої музично-творчі здібності вправляючись у різної музичної діяльності;

- учнів слід заохочувати до впровадження музики в їхнє повсякденне життя пояснюючи їм функції і значення музики [4, с. 77].

Кожні п'ять років ці цілі коригуються при перегляді освітньої програми.

Друга Директива навчального плану в 1963 р. для початкових шкіл надала більше специфічних цілей порівняно з першою Директивою навчального Плану. У навчальному плані середньої школи головними цілями було культивувати громадянство, естетичне чуття, просувати індустріалізацію через мистецтво, розуміючи мистецтва як необхідність для щоденного життя [9, с. 14].

Третя Директива навчального плану в 1973 р. для початкової школи зосередилася на розвитку творчого вираження, естетичного чуття, ефективного використання матеріалів і інструментів і розуміння корейського мистецтва і мистецтва зарубіжних країн. Інструкція середньої школи зробила наголос на розвитку шляхетної особистості і творчої інтуїції із «спрямованістю зробити внесок у щоденне життя і розвивати корейське мистецтво, розуміючи південнокорейське мистецтво і мистецтво інших країн» [9, с. 14]. Методисти і педагоги прагнули зберегти важливі зв'язки з давніми традиціями, одночасно використовуючи новітні західні моделі організації досліджень і поширення музичної освіти, надаючи однак перевагу корейській музиці [4, с. 87]. Незважаючи на певний процес «вестернізації» у корейській музичній культурі, національна популярна музика мала і має особливе значення для корейців і помітно відрізняється від західної, через те, що почуття, що виражаються в корейській музиці, відрізняються від тих, що несе в собі західна: в ній більше ностальгії, менше запеклості [4, с. 84, 85].

У навчальному посібнику для середньої школи було запропоноване, щоб учні розвивали «розуміння мистецтв для щоденного життя, щоб тішитися творчим вираженням, розвиваючи естетичну інтуїцію і спрямованість на зміни свого довкілля з використанням артистичної здатності для щоденного життя» [9, с. 15].

1980–1990-і були початком широкого впровадження естетичної освіти через підручники і в класах. Також почалося зростання публікацій у художньо-освітніх виданнях, задля просування естетичного виховання в Південній Кореї [9, с. 10]. У 1981 р. Південна Корея реформувала свій четвертий навчальний план і в 1987 р. пройшла через реформу директив п'ятого навчального плану. У четвертій Директиві навчального плану для початкової школи були введені дві нові цілі: перша: «розвивати здатність виразити своє власне почуття і роздум», і друга мета – «розвивати здатність цінувати природу і витвори мистецтва.» У середній школі загальна думка була: охопити «любов до довкілля,

створюючи шляхетну особу з естетичним чуттям і творчим потенціалом через основну діяльність для вираження і цінування мистецтва» [9, с. 15].

У Директиві П'ятого навчального плану в 1987 р. на початковому рівні уроки мистецтва мали «розвинути здатність учнів відчувати і думати радісно, любити корейську природу і витвори мистецтва». Навчальний посібник для середньої школи пропонував учням «розвивати здатність виражати почуття та мислення самостійно, розвивати ставлення та здатність знаходити цінність у природі та витворах мистецтва і любити їх,.. розвивати здатність насолоджуватися своїм почуттям творчого мислення» [9, с. 15]. Головний акцент робився на «естетичному переживанні музики» [4, с. 87].

Шоста Директива навчального плану (1992 р.) була виправлена затвердила новий Навчальний план з метою «інтерпретувати мистецтво і щоденне життя як відкриття різноманітних характеристик художньої форми у щоденному житті,.. застосовувати мистецтва до практичного щоденного життя, яке охоплює ідею, яка знаходиться у руслі часу з постмодерністською щоденною естетикою» [9, с. 15, 16].

На часі Навчальний план Республіки Корея включає обов'язкові дисципліни, факультативні види діяльності та позакласну діяльність. До обов'язкових належать корейська мова, етичне виховання, соціальні науки, математика, природничі науки, практичні науки, фізичне виховання, музика і мистецтва. У першому і другому класі фізичне виховання, музика і мистецтва поєднані у єдину дисципліну «радісне життя» [10, с. 9, 10]. При цьому обсяг годин дисциплін етично-естетичного циклу складає 32.4 % у першому класі, 36.4 % у другому класі, 12 % у третьому класі і 12.5 % у четвертому класі. Наслідком значної уваги до дисциплін музичного циклу виявилось те, що близько половини учнів четвертого класу грають на фортепіано і вважають його найпопулярнішим інструментом [4, с. 79].

Починаючи з дитячого садку і школи, закінчуючи інститутом, музичне мистецтво включено до загальної освітньої програми. Особливість такого виховання «продиктована соціальною потребою у поповненні рядів інтелігенції з технічно грамотних і високо освічених фахівців. Доцільність такої освіти розглядається з точки зору суспільної значущості і затребуваності в умовах технічного і соціального прогресу» [7, с. 49]. Використання елементів музики, театру, живопису, хореографії «розширює зміст і структуру уроку за рахунок

нових компонентів... художнє виховання школярів є найефективнішою формою соціокультурної активності; створює сприятливі умови для розкриття здібностей дітей і досягнення ними істотних позитивних результатів у процесі художнього, естетичного і морального особистісного вдосконалення» [2, с. 200].

Висновки і перспективи подальших досліджень. У підсумку до вище згаданого можна констатувати, що цільові установки естетичного (і в першу чергу – музично-естетичного) виховання у Республіці Корея не обмежуються розвитком музичного смаку або професійних навичок у виконанні чи створенні музики, а передбачають формування морально досконалої особистості, яка керується нормами музичної гармонії, естетичного порядку у родинних стосунках і будь-яких сферах діяльності: науковій, виробничій, соціальній.

Література

1. Джон Содам. Проблемы и перспективы общего музыкального образования в университетах Республики Корея [текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 Рос. гос. педагогический ун-т им. А.И. Герцена. 2014. 22 с.
2. Джонг Енг Су. Некоторые аспекты комплексного художественного воспитания учащихся общеобразовательных школ в Республике Корея. *Социальная политика и социология*. Вып 2: МРГСУ. 2006. С. 198-200.
3. Мазур Ю.В. Етно-цивілізаційні чинники формування політичних інститутів в країнах Східної Азії : автореф. дис. ...канд.пед.наук. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. 2017. 19 с. Режим доступу: chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/Avtoreferat_Mazur.pdf
4. Как учат музыке за рубежом / сост., авт. предисл. Д. Дж. Харгривз, А. К. Норт. М.: Издательский дом «Классика-XXI», 2009. 208 с.
5. Ким Ми Дя. Теоретико-методические основы обучения музыке детей в начальной школе Республики Корея : дисертація ... канд.пед. наук. М: 2001. 194 с. URL : www.dissercat.com/content/teoretiko-metodicheskie-osnovy-obucheniya-muzyke-detei-v-nachalnoi-shkole-respubliki-koreya
6. Кім О.О. Естетизм античної та середньовічної філософії Кореї та його музична компонента *Science Review*, № 5(12), June 2018, Vol. 2. Warsaw: RS Global. 2018. P. 7-13.
7. Ли Сын Рок. Музыкально-эстетическое воспитание школьников Кореи дис. ... канд.пед.наук. М: 2001. 178 с. URL: www.dissercat.com/content/muzykalno-esteticheskoe-voospitanie-shkolnikov-korei

8. Choi J. Aesthetic Education: a Korean and an Austrian Perspective *Current Issues in Comparative Education (CICE)*. Vol. 19, Issue 1. Fall 2016. URL: www.tc.columbia.edu/cice/pdf/06_Choi-and-Sojer.pdf.

9. Hui Kean Kyong. A Historical and Social Perspective of Korean Art Education. *Georgia State University (USA)*. 2006. 113 p. URL: scholarworks.gsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1005&context=art_design_theses

10. «The School Curriculum of the Republic of Korea» Proclamation #2008-160 of the Ministry of Education, Science and Technology of the Republic of Korea («Навчальний план Республіки Корея»). Постанова № 2008-160 Міністерства освіти, науки і техніки Республіки Корея. Сеул. 2008. URL: gangwonepik.weebly.com/uploads/1/3/8/5/13851570/national_school_curriculum-english2008.pdf.

References

1. Jon, Sodam (2014). Problemy i perspektivy obshchego muzykalnogo obrazovaniya v universitetakh Respublicy Koreya [Problems and perspectives of music education in the universities of Republic of Korea] (Candidate dissertation abstract). St. Petersburg [in Russian]

2. Jong, Yung Su (2006). Nekotoriye aspekty kompleksnogo khudozhestvennogo vospitaniya uchaschikhsia obscheobrazovatelnykh shkol v Respublike Koreya [Some aspects of integrated art education of secondary schools students in the Republic of Korea]. Moscow [in Russian]

3. Mazur, Yu.V. (2017). Etno-cyvilizaciyni chynnyki formuvannia politychnykh instytutiv v krayinakh Skhidnoyi Aziyi [Ethno-civilization factors of the formation of political institutions in the countries of East Asia]. Mykolaiv [in Ukrainian]

4. Kak uchat muzyke za rubezhom (2009). [How music is taught abroad]. Moscow [in Russian]

5. Kim, Mi Dia (2001). Teoretiko-metodicheskiye osnovy obucheniya muzyke detey v nachalnoy shkole Respubliki Koreya [Theoretical and methodological foundations of teaching music to children in elementary school of the Republic of Korea] (Candidate dissertation). Moscow [in Russian]. Retrieved from chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/Avtoreferat_Mazur.pdf

6. Kim, O.O. (2018). Estetizm antychnoyi ta serednyovichnoyi filosofiyi Koreyi ta yogo muzychna komponenta [Aestheticism of ancient and medieval philosophy of Korea and its musical component]. Warsaw [in Ukrainian]

7. Li, Sun Rok (2001). Muzykalno-esteticheskoye vospitaniye shkolnikov Korei [Musical and aesthetic education of Korean schoolchildren] (Candidate dissertation). Moscow [in Russian]. Retrieved from www.dissercat.com/content/muzykalno-esteticheskoe-vozpitanie-shkolnikov-korei

8. Choi, J. & Sojer, T. (2016) Aesthetic Education: a Korean and an Austrian Perspective. New York City. Retrieved from www.tc.columbia.edu/cice/pdf/06_Choi-and-Sojer.pdf

9. Hui, Kean Kyong (Izabella) (2006). A Historical and Social Perspective of Korean Art Education. Atlanta. Retrieved from scholarworks.gsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1005&context=art_design_theses

10. «The School Curriculum of the Republic of Korea» Proclamation #2008-160 of the Ministry of Education, Science and Technology of the Republic of Korea (2008). Seoul. Retrieved from gangwonepik.weebly.com/uploads/1/3/8/5/13851570/national_school_curriculum-english_2008.pdf